

Talousarvion 2025 ja taloussuunnitelman 2025-2028 laadintaohjeet

Khall 17.06.2024 § 137
2108/02.02.00/2024

Konsernipalvelujohtaja Vesa Urtti puh: 0400 447 383

Kuntalain 110 §:n mukaan "Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (*suunnitelmakausi*). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määrääjassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä.

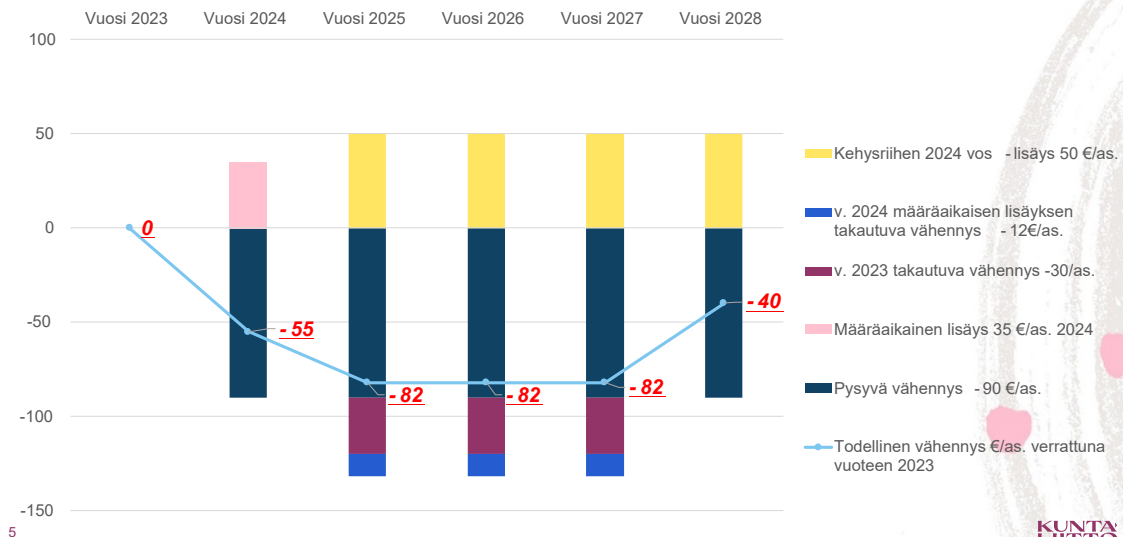
Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloushoidossa on noudatettava talousarviota."

Vuoden 2023 alusta alkaen sosiaali- ja terveys- sekä pelastustoimi siirtyivät kunnilta hyvinvointialueiden järjestettäväksi. Uudistuksessa kunnilta siirrettiin yhtä paljon verotuloja ja valtionosuuksia valtiolle kuin siirtyvien tehtävien kustannuksia siirtyi. Lopullinen siirtolaskenta tehtiin vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätöstietoihin perustuen.

Valtakunnan tasolla vuoden 2025 valtionosuusvähennys vuoteen 2023 verrattuna on yhteensä 454 M€ (82 €/as.) ja vuoteen 2024 verrattuna 136 M€. Vuosien 2026 ja 2027 valtionosuusvähennys on 454 M€ samoin kuin vuonna 2025. Vuonna 2028 takautuvat valtionosuusvähennykset päättyvät ja hyvinvointialueuudistuksen valtionosuuksia vähentävä vaikutus on pysyvästi 223 M€. Vuoden 2026 alusta toteutuvaksi linjattu valtionosuusuudistus voi muuttaa laskelmaa.

Sote - siirtolaskelman vaikutukset 2023 - 2027 ja 2028 -

Luvut €/asukas

Kunta-alan veto- ja pitovoiman lisäämiseksi vuosille 2023–2027 on voimassa palkkaohjelma, joka on kokonaisvaikutukseltaan yhteensä 5,1 prosenttia yli yleisen linjan (2025: 0,8 % - 2026: 0,8 % - 2027: 1,2 %). Kehyslaskelmassa palkankorotusten kustannusvaikutus on laskettu valtiovarainministeriön kevään ennusteen mukaisesti seuraavasti:

- 2025 3,6 %
- 2026 3,6 %
- 2027 3,7 %
- 2028 3,0

Sote-voimaannapolain mukaan hyvinvointialueelle vuokrattavien rakennusten vuokraustoiminta tulee yhtiöittää vuoden 2026 alusta lukien. Tämä aiheuttaa Jämsän emokaupungille huomattavat vaikutukset talouteen vuokratuottojen menetyksinä ja toisaalta kulujen vähennyksenä. Nettovaikutus aiheuttaa kuitenkin sopeutustarvetta emokaupungin toimintojen osalta. Konsernitasolla yhtiöittäminen aiheuttaa ainoastaan transaktiokustannuksia.

Kehyslaskelma osoittaa talousarviovuodelle 2025 vajaan 400 000 euron alijäämää ja taloussuunnitelmavuosille 2026 ja 2027 noin neljän miljoonan euron sekä vuodelle 2028 noin 5,0 miljoonan euron alijäämiä. Kehykseen on sisällytetty Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueen luvut. Verotulot ja valtionosuudet on otettu saatavissa olevista ennusteista. Kunnallisveroennusteesta on vähennetty 0,5 miljoonan euron varmuusmarginaali.

Tämä tarkoittaa sitä, että uuden Jämsän verorahoitus ja valtionosuudet eivät kata toimintakatteen ja poistojen muodostamaa kulujen kokonaisuutta ja siksi tilivuodet muodostuvat alijäämäisiksi.

Jämsän kaupungin tulee päivittää edellisvuonna aloittamansa talouden tasapainottamisohjelma, jolla se tasapainottaa tilinpäätökseen 2023 jääneen 2,3 miljoonan euron ja taloussuunnitelmakauden noin 11 miljoonan euron alijäämän. Tasapainottamisen keinoina tulee tarkastella sekä käyttötalouden kokonaisuus että tase-erien tarjoamat mahdollisuudet. Valtuustoseminaarin 7.6. pohjalta valtuutetuille ollaan tekemässä kyselyä säästöjen kohdentamisista. Tarkoituksena on saada aikaan valtuustosopimus, jolla taloussuunnitelman laadintaa ohjataan.

Kaupunginhallitusta informoidaan elo-syyskuun aikana talousarvion laadinnan etenemisestä ja lautakunnat tekevät talousarvioesityksensä lokakuun aikana. Kaupunginhallitus käsittelee talousarviota marraskuun aikana ja valtuusto päättää veroprosenteista 18.11. mennessä ja itse talousarviosta joulukuun kokouksessa.

Toimivalta, johon päätös perustuu:
Hallintosääntö § 25 / kaupunginhallituksen tehtävät ja toimivalta

Ehdotus

Kaupunginjohtaja Hanna Helaste

Kaupunginhallitus päättää

- 1) hyväksyä talousarviovuoden 2025 toimiala- ja tulosaluekohtaiset sekä tuloslaskelmaosan kehyksen.
- 2) merkitä tiedokseen taloussuunnitelman laadintaohjeet, jotka sisältävät talousarvion käsittelyn aikataulutuksen.
- 3) palata taloussuunnitelmavuosien 2026 - 2028 sopeuttamisen tilanteeseen elokuussa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.